GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria de Sanitat

INFORME

PAROTIDITIS
2023

COMUNITAT VALENCIANA

RESPONSABLE DE L'EDICIÓ:

Servici de Vigilància i Control Epidemiològic
Subdirecció General d'Epidemiologia i Vigilància de la Salut
Direcció General de Salut Pública

Data de publicació

Març 2025

Conselleria de Sanitat
Av. de Catalunya, 21, 46020, València
Adreça electrònica: subd.gral.epidemiologia@gva.es
https://www.sp.san.gva.es/epidemiologia

ÍNDEX

ÍNDEX.....2
1.-INTRODUCCIÓ.....3
2.-METODOLOGIA.....3
3.-RESULTATS.....4
4.-CONCLUSIONS.....11

1.-INTRODUCCIÓ

La parotiditis és una malaltia viral, causada pel virus de la parotiditis, que pertany a la família Paramyxoviridae. Hi ha un serotip del virus i la seua transmissió és per disseminació de gotetes de saliva o aerosols o per contacte directe amb la saliva d'una persona infectada.

A Espanya la parotiditis és una malaltia de declaració obligatòria des de 1982.
La mesura preventiva més eficaç és la vacunació. La vacuna davant de la parotiditis es va introduir en el calendari de vacunació en 1981 juntament amb la vacuna de la pallola i rubèola (triple vírica (TV)). En 1996 es va incorporar la segona dosi de TV. Actualment s'administren dos dosis de TV, la primera als 12 mesos d'edat i la segona als 3-4 anys.

2.-METODOLOGIA

En este informe s'han analitzat els casos de parotiditis notificats l'any 2023, des de l'1 de gener de 2023 fins al 31 de desembre de 2023.
El càlcul de les taxes globals s'ha realitzat en l'àmbit de la Comunitat Valenciana amb la població del SIP (Sistema d'Informació Poblacional).
En l'anàlisi dels resultats s'inclouen els casos probables i confirmats de parotiditis.
Es definix com a cas probable la persona que complix els criteris clínics i té una relació epidemiològica amb un cas confirmat de parotiditis.
Es definix com a cas confirmat la persona no vacunada recentment (en les sis setmanes prèvies a l'inici de símptomes) que complix els criteris clínics i de laboratori. O la persona recentment vacunada en la qual es detecta el genotip salvatge del virus.

El criteri clínic el complix una persona amb febra i almenys una de les dos manifestacions següents:

- Aparició sobtada de tumefacció, dolorosa al tacte, de les paròtides o altres glàndules salivals.
- Orquitis.

El criteri de laboratori es complix quan es presenta almenys una de les troballes següents:

- Resposta d'anticossos específics del virus de la parotiditis (IgM o seroconversió d'IgG) en el sèrum o la saliva.
- Detecció d'àcid nucleic del virus de la parotiditis per PCR en saliva, orina o LCR.
- Aïllament del virus de la parotiditis en saliva, orina o LCR.

Estos resultats han de ser interpretats en funció dels antecedents de vacunació.

3.-RESULTATS

En este informe es presenta la situació epidemiològica de la parotiditis a la Comunitat Valenciana (CV) en 2023.

Durant 2023 s'han notificat un total de 189 casos de parotiditis a la Comunitat Valenciana, amb una taxa d'incidència de 3,62 per cada 100.000 habitants (taula 2). La proporció de casos confirmats va ser del 17,9 % i la incidència va ser més elevada en dones (51,3 %). Va haver-hi un 4,2 % de casos que van requerir ingrés hospitalari i en un 1 % dels casos es van presentar complicacions (taula 1).

Taula 1: Característiques generals dels casos de parotiditis 2023.

Característiques	**N**
Nombre de casos	189
Taxa d'incidència (per 10^5 hab.)	3,62
Proporció de dones (%)	51,3
Proporció de casos confirmats (%)	17,9
Ingrés en hospital (%)	4,2
Complicacions (%)	1,0

El major nombre de casos i la major taxa d'incidència van ser en la província de València (122 casos; 4,56 per cada 100.000 habitants).

Taula 2: Casos i taxes per províncies 2023.

Província	Casos	Taxa per 10^5 hab.
Alacant	60	3,09
Castelló	7	1,15
València	122	4,56
C. Valenciana	**189**	**3,62**

En el període 1990-2023, s'observa un marcat descens des de l'any 1994, tant en Espanya com en la CV,seguit d'un algun pic d'incidència a partir d'eixa data (com en 2017 en la CV) (figura 1).

Figura 1: Distribució temporal de parotiditis a la C. Valenciana i Espanya 1990-2023.

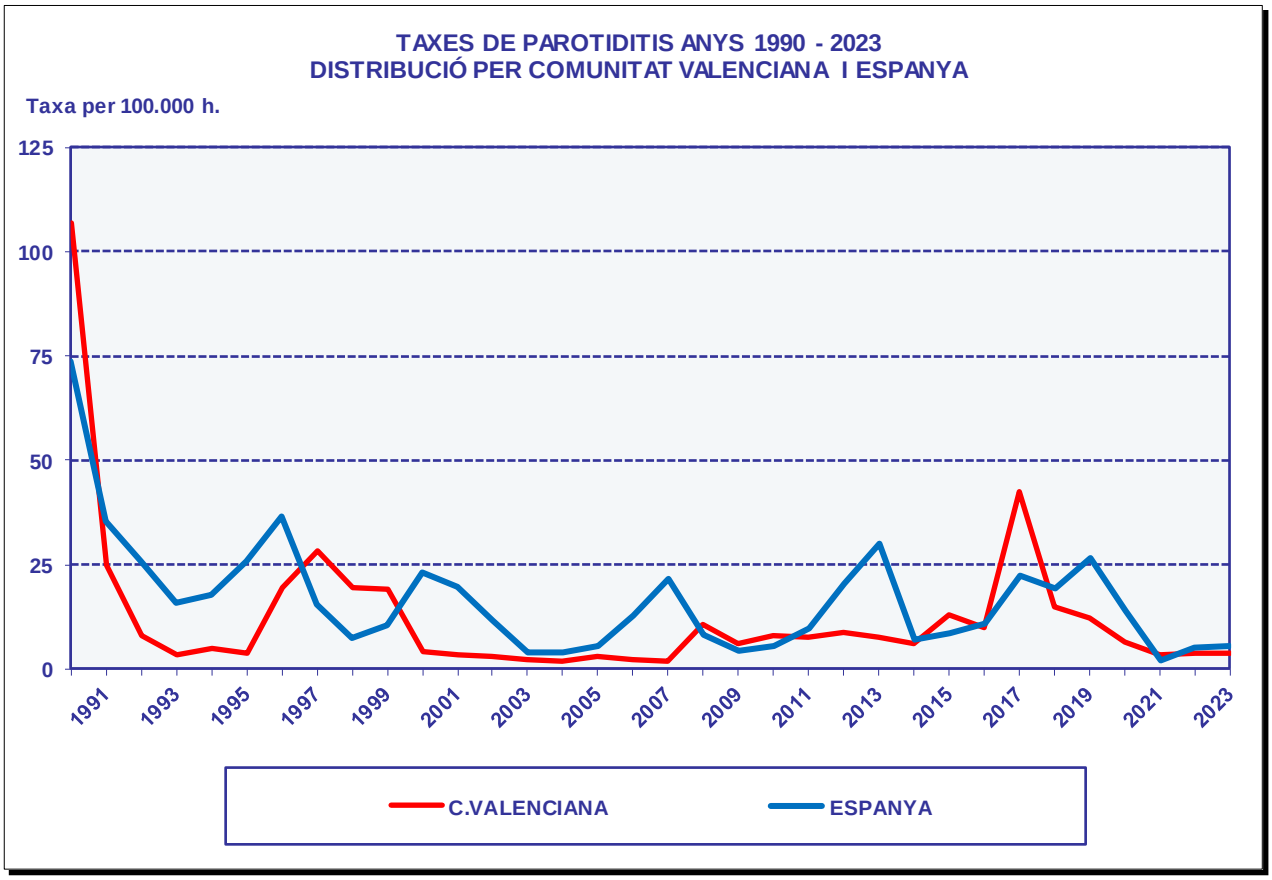

L'anàlisi de tendències de les taxes de parotiditis en el període 2013-2023 mostra valors estables fins a 2017, any en què es produïx un important pic epidèmic (42,60 per 100.000 habitants). Posteriorment hi ha una tendència descendent, i en 2023 s'observa el valor més baix de la sèrie (3,62 per 100.000 habitants) (figura 2).

Figura 2: Distribució temporal de parotiditis 2013-2023. Taxes per 100.000 habitants.

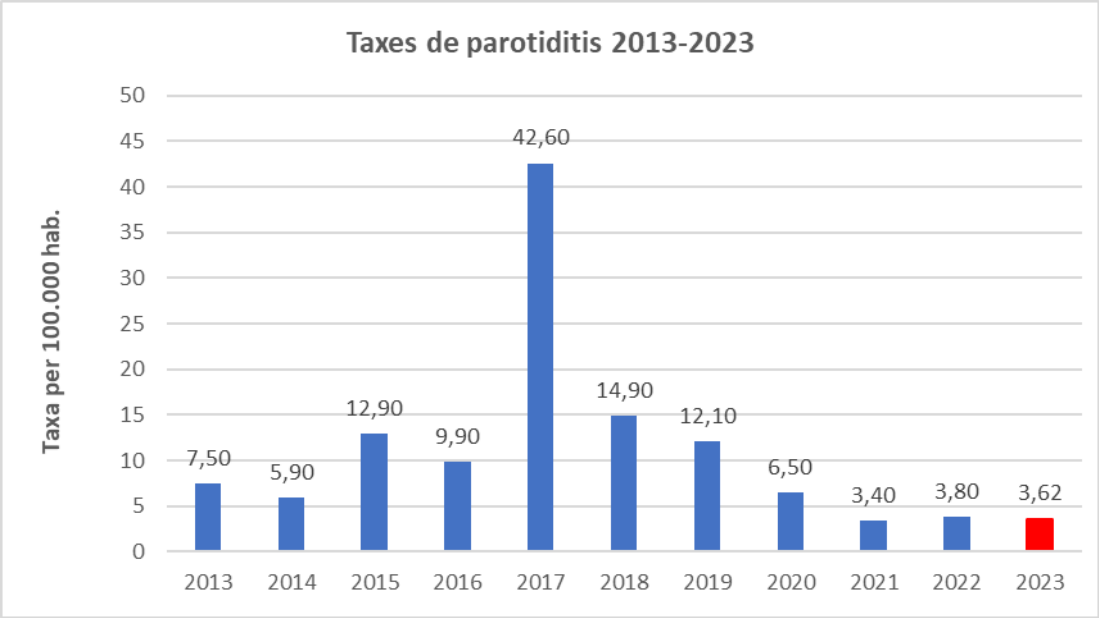

En la taula següent (taula 3) es presenten el nombre de casos i taxes d'incidència de parotiditis per departaments de salut, en què el nombre més elevat de casos es troba en el departament de Gandia, seguit dels departaments de la Ribera i De València-Arnau.

Taula 3: Distribució per departaments oficials. Nre. de casos i taxes per 10^5 habitants.

Departaments	Nre. de casos	Taxa per 10^5 hab.
01. VINARÒS	5	5,39
02. CASTELLÓ	1	0,35
03. LA PLANA	1	0,53
04. SAGUNT	1	0,62
05. VALÈNCIA - CLÍNIC	8	2,25
06. VALÈNCIA - ARNAU	19	5,63
07. VALÈNCIA - LA FE	15	5,12
08. REQUENA	0	0,00
09. VALÈNCIA - GENERAL	14	3,70
10. VALÈNCIA - PESET	9	3,19
11. LA RIBERA	19	7,20
12. GANDIA	20	10,93
13. DÉNIA	6	3,24
14. XÀTIVA - ONTINYENT	5	2,57
15. ALCOI	5	3,62
16. LA VILA JOIOSA	5	2,58
17. ALACANT SANT JOAN	6	2,51
18. ELDA	6	3,16
19. ALACANT	18	6,29
20. ELX	0	0,00
21. ORIHUELA	8	4,62
22. TORREVIEJA	6	2,96
23. MANISES	12	5,65
24. ELX - CREVILLENT	0	0,00
C. Valenciana	**189**	**3,62**

La taxa d'incidència més elevada es troba en el departament de Gandia (figura 3).

Figura 3: Distribució per departaments oficials de parotiditis. Taxes per 100.000 habitants.

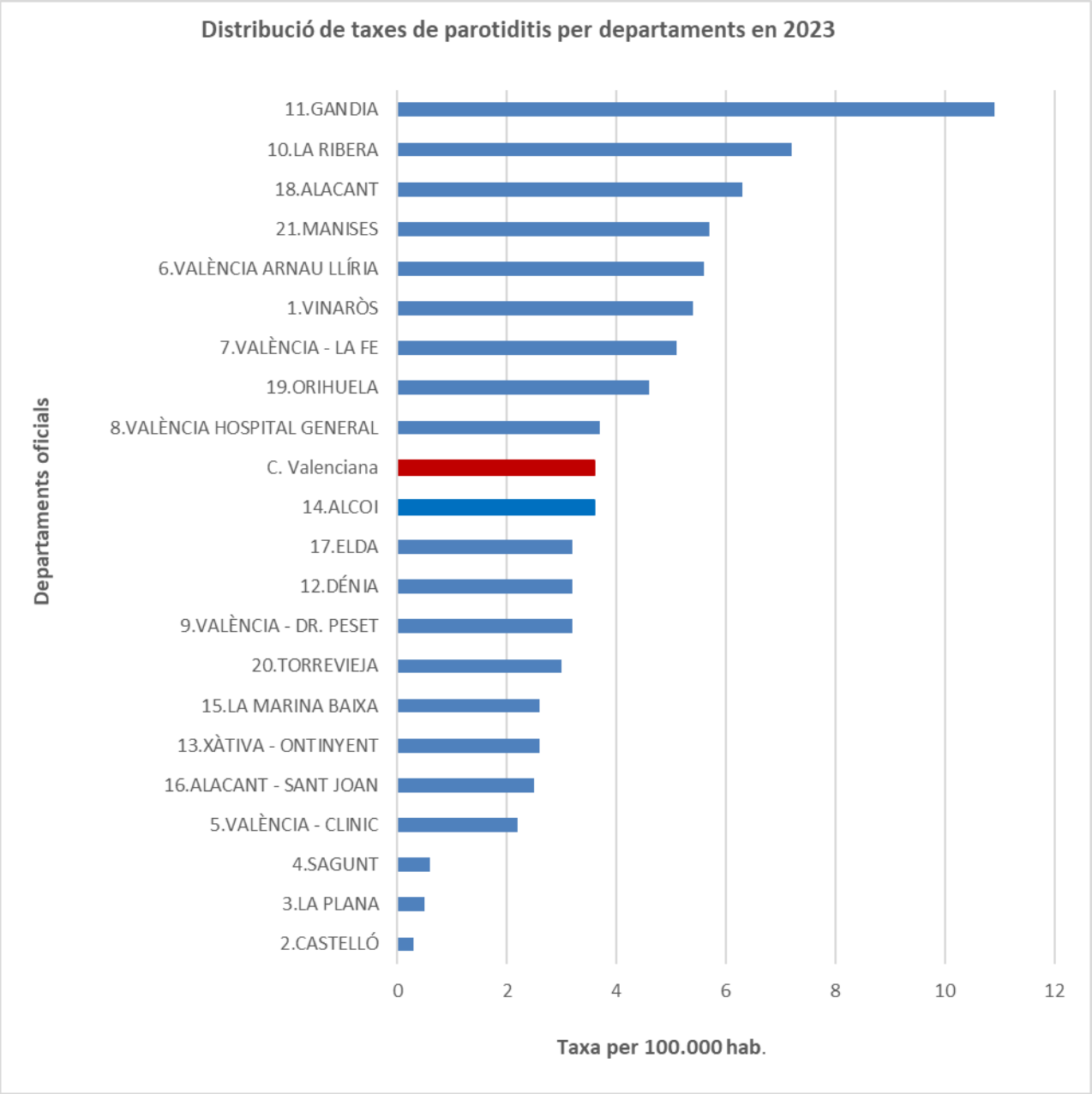

En 2023 s'ha notificat un nombre més elevat de casos en dones (un total de 97 casos en dones i 92 casos en hòmens). S'ha observat un nombre més alt de casos en el grup d'edat 0-4 anys en hòmens i en el grup d'edat ≥ 40 anys en dones. Per sexe, les taxes d'incidència més elevades s'han presentat en els grups d'edat de 0-4 anys tant en hòmens com en dones (taula 4).

Taula 4: Grups d'edat i sexe. Casos i taxes per 10^5 hab.

Grups d'edat	Home		Dona		Total	
	Casos	Taxa	Casos	Taxa	Casos	Taxa
0 - 4 anys	33	32,77	18	18,99	51	26,09
5 - 9 anys	12	9,52	17	14,37	29	11,87
10 - 14 anys	17	11,73	8	5,90	25	8,91
15 - 19 anys	2	1,37	3	2,17	5	1,76
20 - 24 anys	2	1,46	6	4,57	8	2,98
25 - 29 anys	1	0,73	3	2,25	4	1,48
30 - 34 anys	2	1,37	4	2,73	6	2,05
35 - 39 anys	5	3,08	8	4,80	13	3,95
≥ 40 anys	18	1,23	30	1,88	48	1,57
Total	**92**	**3,59**	**97**	**3,64**	**189**	**3,62**

Les taxes d'incidència globals han sigut més elevades en els grups d'edat de 0-4 i 5-9 anys (figura 4).

Figura 4: Distribució de taxes de parotiditis per grups d'edat, sexe i taxa global. Taxes per 100.000 hab.

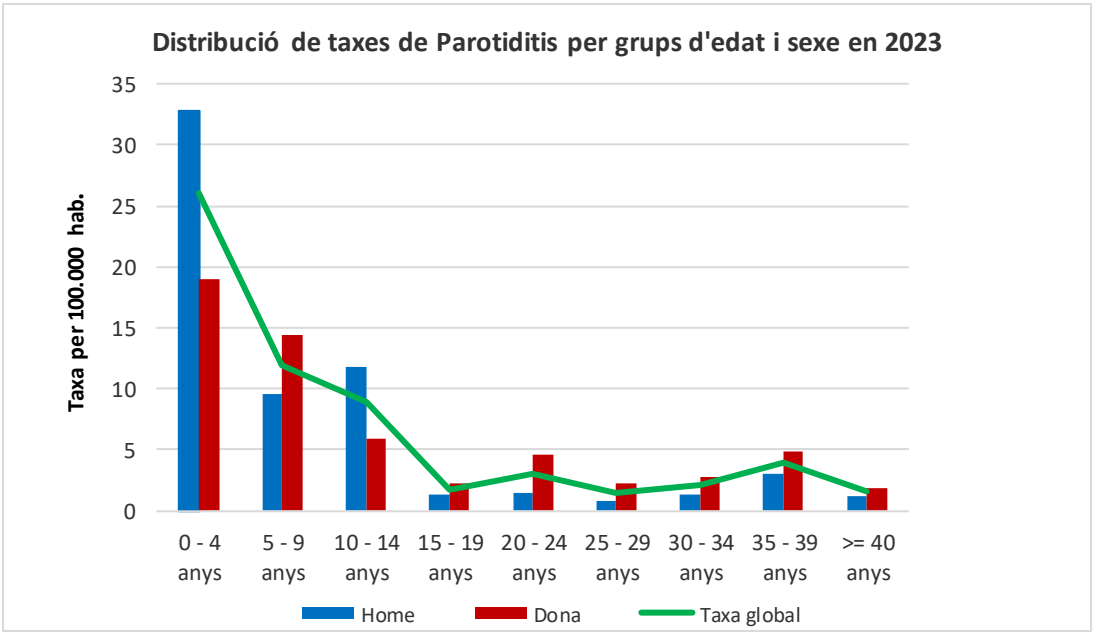

A continuació, es presenta l'estat de vacunació dels casos de parotiditis, classificats per grups d'edat. Hi ha un total de 38 casos no vacunats i 46 casos l'estat de vacunació dels quals és desconegut (taula 5).

Taula 5: Distribució de casos de parotiditis per edat i estat de vacunació.

Grup d'edat	1 dosi	2 dosis	No vacunat	Desc.	Total
< 16 mesos	3	0	1	1	5
16 mesos - 4 anys	18	20	2	6	46
5 - 14 anys	1	46	0	7	54
15 - 24 anys	1	9	1	2	13
25 - 34 anys	1	2	4	3	10
35 - 44 anys	2	2	2	10	16
45-54 anys	0	0	5	9	14
55-64 anys	0	0	10	6	16
65-74 anys	0	0	8	1	9
≥75 anys	0	0	5	1	6
Total	**26**	**79**	**38**	**46**	**189**

L'any 2023 s'han notificat 4 casos de parotiditis associats a 2 brots (un en el departament de Gandia i un altre en el d'Alacant). La resta han sigut casos aïllats.

La demora diagnòstica (mitjana de temps transcorregut entre la data d'inici de símptomes i la data de diagnòstic) ha sigut de 5 dies i no hi ha hagut demora de declaració (mitjana de temps transcorregut entre la data de diagnòstic i la de la declaració).

4.-CONCLUSIONS

- L'any 2023 la taxa d'incidència és lleugerament inferior a l'any anterior i és de les més baixes respecte al decenni anterior.

- La província amb taxes més elevades ha sigut València amb 4,56 casos per 100.000 habitants, i per departaments destaquen Gandia, la Ribera i Alacant amb 10,93, 7,20 i 6,29 casos per 100.000 habitants, respectivament.

- Els casos s'han donat fonamentalment en menors de 15 anys i en majors de 40 anys. La taxa més elevada s'ha trobat en el grup d'edat de 0 a 4 anys.

- En 2023 s'ha notificat un nombre més elevat de casos en dones, i la taxa global en dones és de 3,64 respecte a 3,59 en hòmens.

- El 67,8 % dels casos estaven vacunats, en la seua majoria amb dos dosis (41,8%). En el 24,3 % dels casos no es disposa d'informació sobre l'estat de vacunació.